

Предизвикателства пред социалната политика в България. Визия за дясна социална политика.

Юни 2014 г.

Количествено проучване	Национално –представително 1100, 18+
Дълбочинни интервюта	Бизнес, икономисти, НПО, социални експерти
Онлайн проучване	Собственици на бизнес и работодатели
Период на провеждане	20 май – 25 юни 2014 година

ЦЕЛ

- Да се проучат обществените нагласи към социалната политика
- Да се очертаят основните разграничителни линии между леви и десни нагласи към социална политика
- Да се определят факторите на зависимост на мненията от социалния статус и социалния опит
- Да се посочат таргети и ниши за социалната политика
- Да се съберат препоръки за модерна социална политика

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

Количествени проучвания

Национално-представително

Он - лайн проучване сред бизнеса

- Съществува силна проблематизация на липсата на основни възможности за лично съществуване и развитие .

Най-съществените проблеми, с които се сблъскат гражданите

- 85% Ниски доходи
- 54,5% Липса на възможност за лично развитие
- 51% Лични здравословни проблеми
- 49% Безработица
- 48,6 % Невъзможност за намиране на по добра работа
- 47,5% Пречки пред професионалното развитие

- **Активната част от населението се възприема като бедна и без перспективи за развитие.** Има силна зависимост на проблемите от възрастта и типа на местоживеене.

В отговорите се разпознава изразено социално парализиране и личностно демотивиране за октивно поведение в социален план

- **Образът на успеха**

- В момента са връзки и пари
- Трябва да бъдат качества и късмет

Висока степен - **28%** изразяват желание да работят за себе си и развиват **собствен бизнес.** **14%** предпочитат да работят за държавата

➤ **Заетите в момента** - изразяват не удовлетвореност от заплащането и съответствието на работата от тяхната квалификация

➤ **Доброто работно място се определя като това, което осигурява високо заплащане, стабилност, удовлетворение.** Но с много често посочване са и характеристики, които по принцип са задължителни – наличие на трудов договор, отпуски, добро отношение , коректност на работодателя . Тяхното посочване като ценност показва къде са съществуващите дефицити

- Добрата работа е сигурната работа за половината пълнолетни българи 45%

➤ **Наличие на много и силно изразени социални страхове**

- 64% от Невъзможност за лечение
- 57% от Бедност
- 47% от Липса на перспектива за развитие
- 40% от Невъзможност за лична реализация
- 36 % от Безработица

Загубата на работа се възприема като изключително тежък проблем. Не само във финансов аспект, но и като обричащо бъдещето събитие заради очакваната невъзможност за намиране на други и по-добри шансове

- **Липсва увереност, че съществува възможност да се намери нова работа. Още по малко такава, която да отговаря на квалификацията, да удовлетворява, да е с добро заплащане.**
- Обществените нагласи и споделянето на социални ценности следват един общ профил, независимо от ляво/ дясното политическо самоопределяне. Разликите между хората с ляво и дясно самоопределяне са ясни, но без да са коренно противоположни.
- Общият профил на мненията показва, че те клонят към по-левите разбирания и ценности, но има основни теми, по които доминират десните разбирания. Това са
 - 47,5% Доходите трябва да са според индивидуален принос срещу 29 % за изравняване на доходите
 - 47% - Социалните помощи не решават, а задълбочават социалните проблеми
 - 41,9% Свободата е по-важна от равенството, всеки човек трябва да живее свободно и да се развива.
 - 39,7% Държавата трябва да гарантира свободната конкуренция без намеса.
 - 39,6% Частният бизнес да се развива и открива нови работни места пред държавни предприятия
 - 32,7%
- Ролята на държавата се вижда като гарант за социалното съществуване на индивида
 - Държавата да носи отговорност за издръжката- 41 % пред личната отговорност за издръжката – 29%
 - Намаляване на безработицата – грижа на държавата -79%

- Държавата да контролира частния бизнес - 45,6% срещу Свобода за частния бизнес - 26,7 %
- Да намалява данъците като стимул на икономиката -43%

➤ Все още левите настояват отчетливо за държавен контрол и намеса върхубизнеса и свободния пазар. Но общата нагласа за отношенията между държавата и бизнеса е по-скоро в дясно

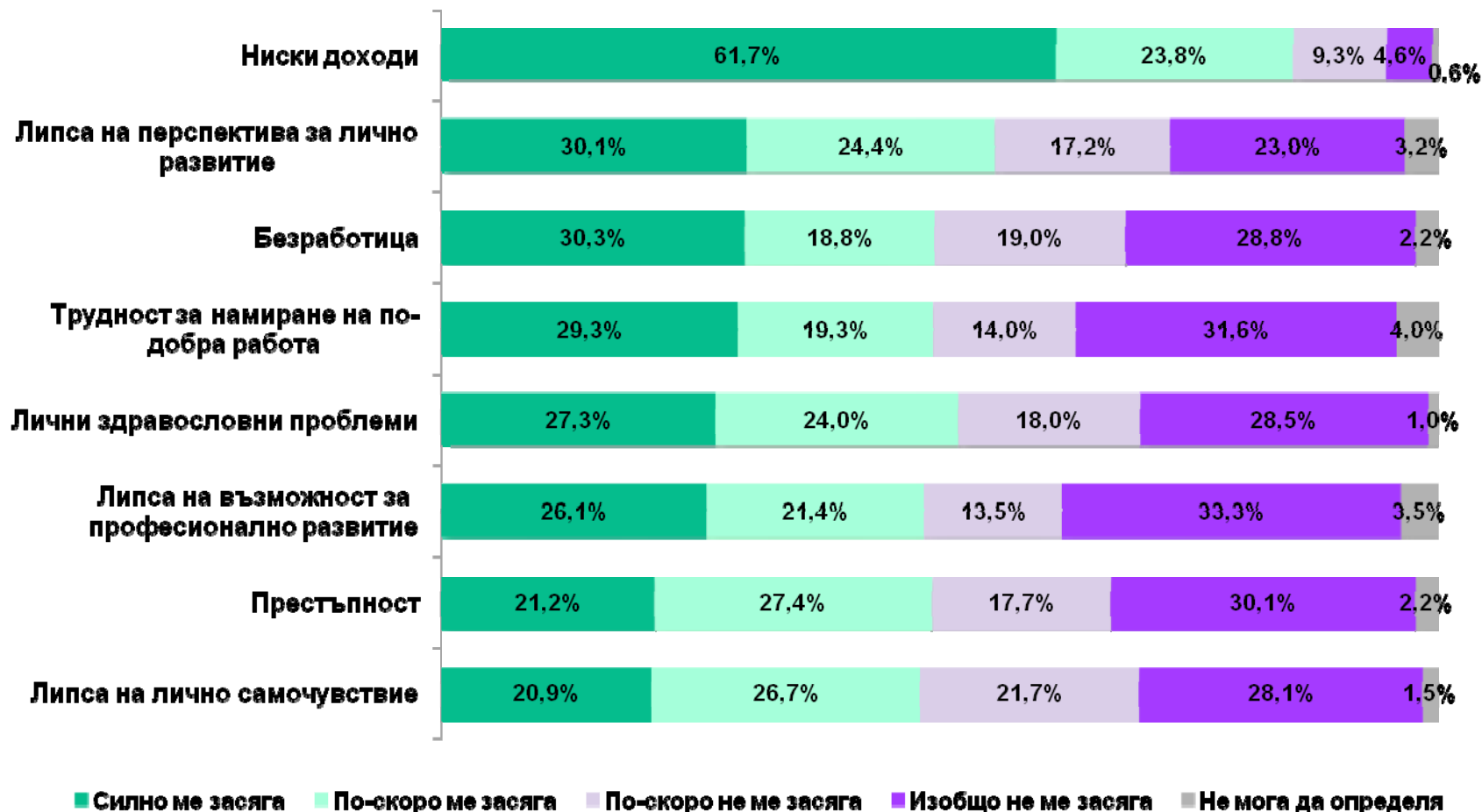
Нагласи към социалната политика

➤ Пълно единодушие, че постигнато в социалната политика до сега трябва да се запази като размерът на майчинството, безплатното за орисурените лица здравеопазване, високи социални и образователни разходи дори и за сметка на повишаването на данъците.

➤ Тези нагласи индикират за трудно възприемане на реформи в социалната сфера и особено в пенсионната. Ранното пенсиониране е предпочитано от почти половината от гражданите

➤ Социалните плащания се приоритизират като политика над инвестиционната. Това е естествено за общественото мнение

Моля посочете, доколко следните проблеми ви засягат или не:

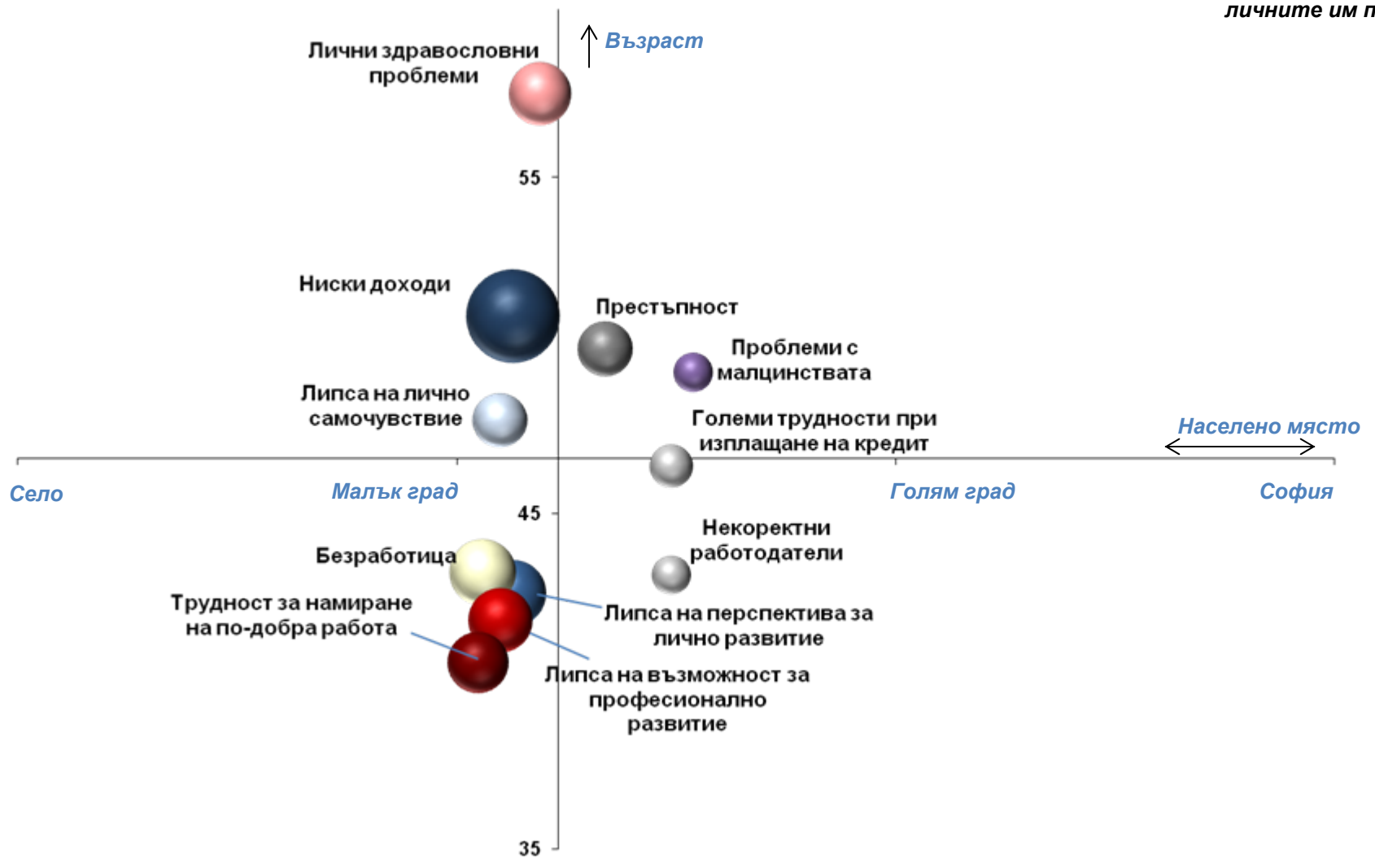


База: Всички респонденти /1 101/

Позициониране на респондентите спрямо личните им проблеми

Моля посочете, доколко следните проблеми ви засягат или не:

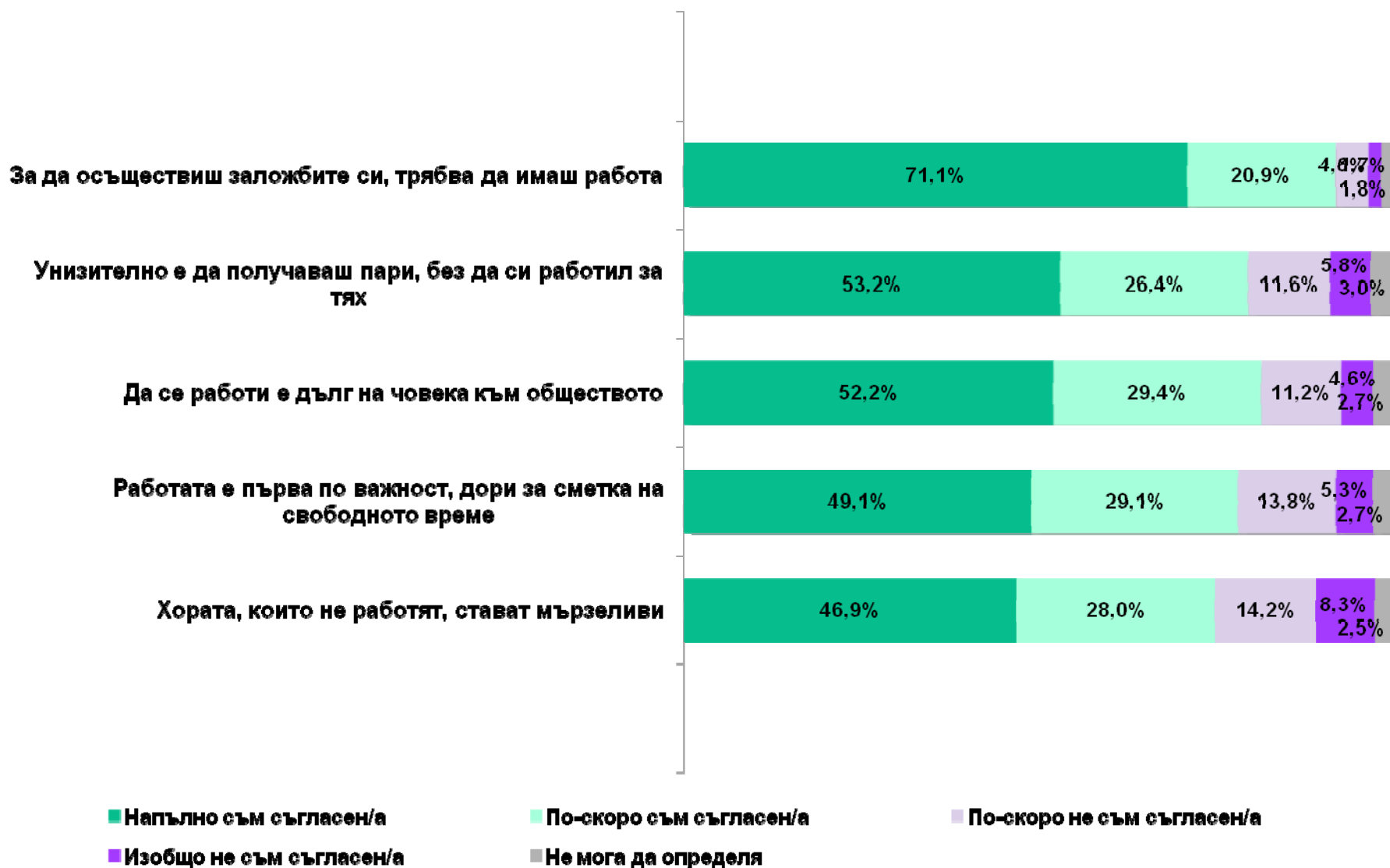
Позициониране на избирателите спрямо личните им проблеми



Големината на топката съответства на делът респонденти, които са силно засегнати от съответния проблем.

База: Всички респонденти /1 101/

До каква степен сте съгласни ли не със следните твърдения:

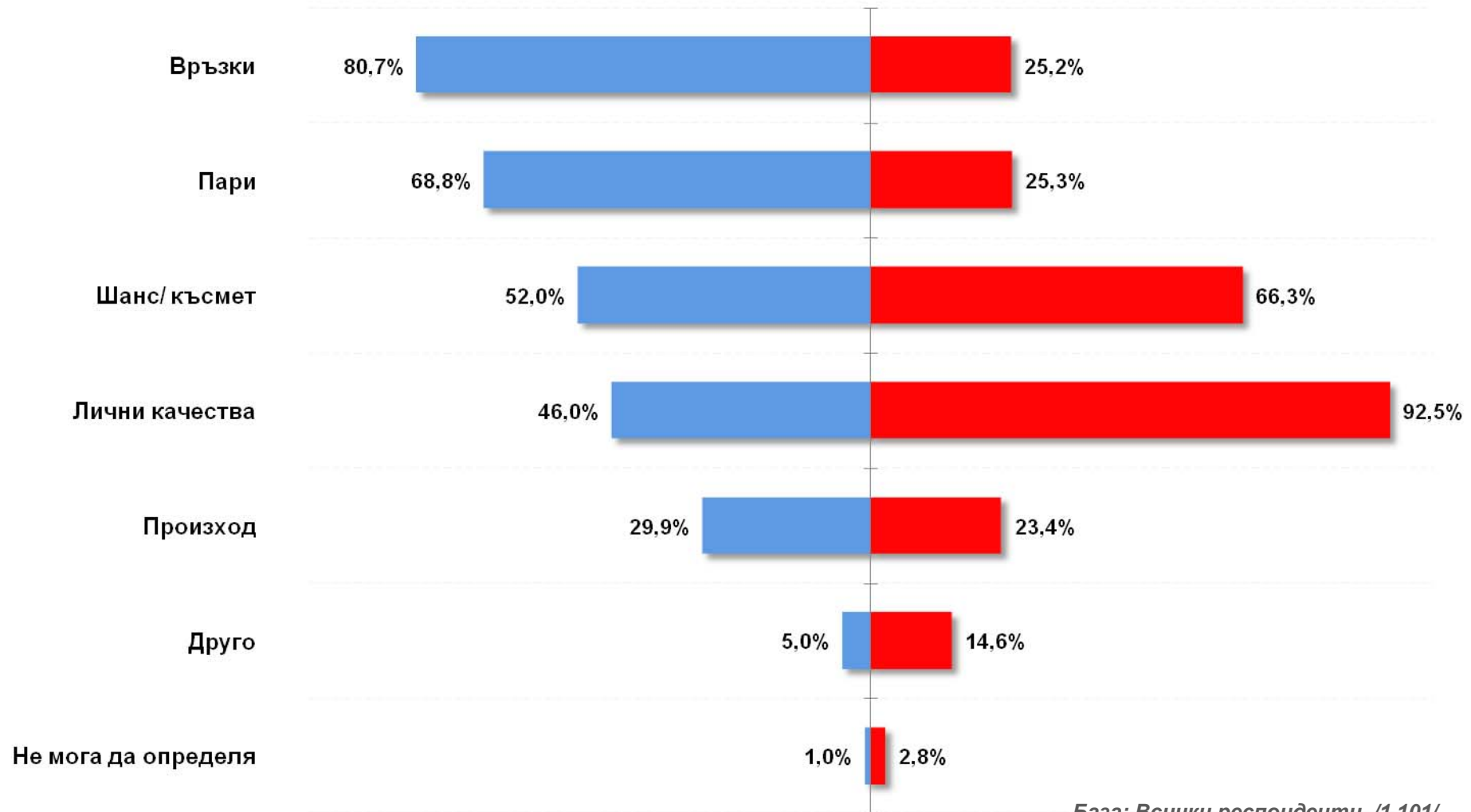


База: Всички респонденти /1 101/

Посочван е повече от един отговор.

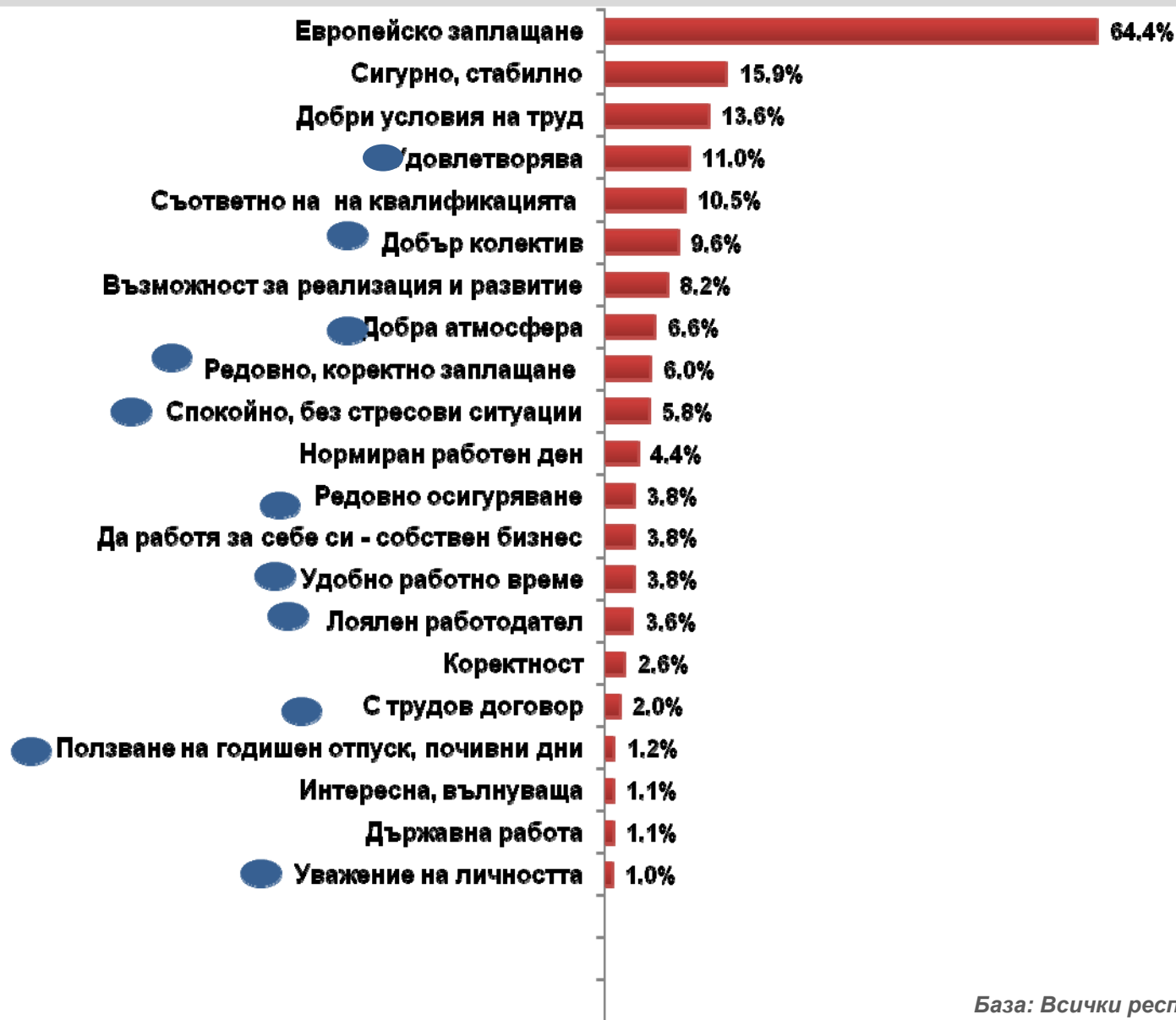
Според вас, от какво основно зависи успехът на един човек в момента?

А от какво би трябвало да зависи успехът на човек според вашите представи?



База: Всички респонденти /1 101/

Какво за вас е „добро“ работно място?



База: Всички респонденти /1 101/

Ако можехте да изберете работата си според личното си желание, какво бихте искали да работите?



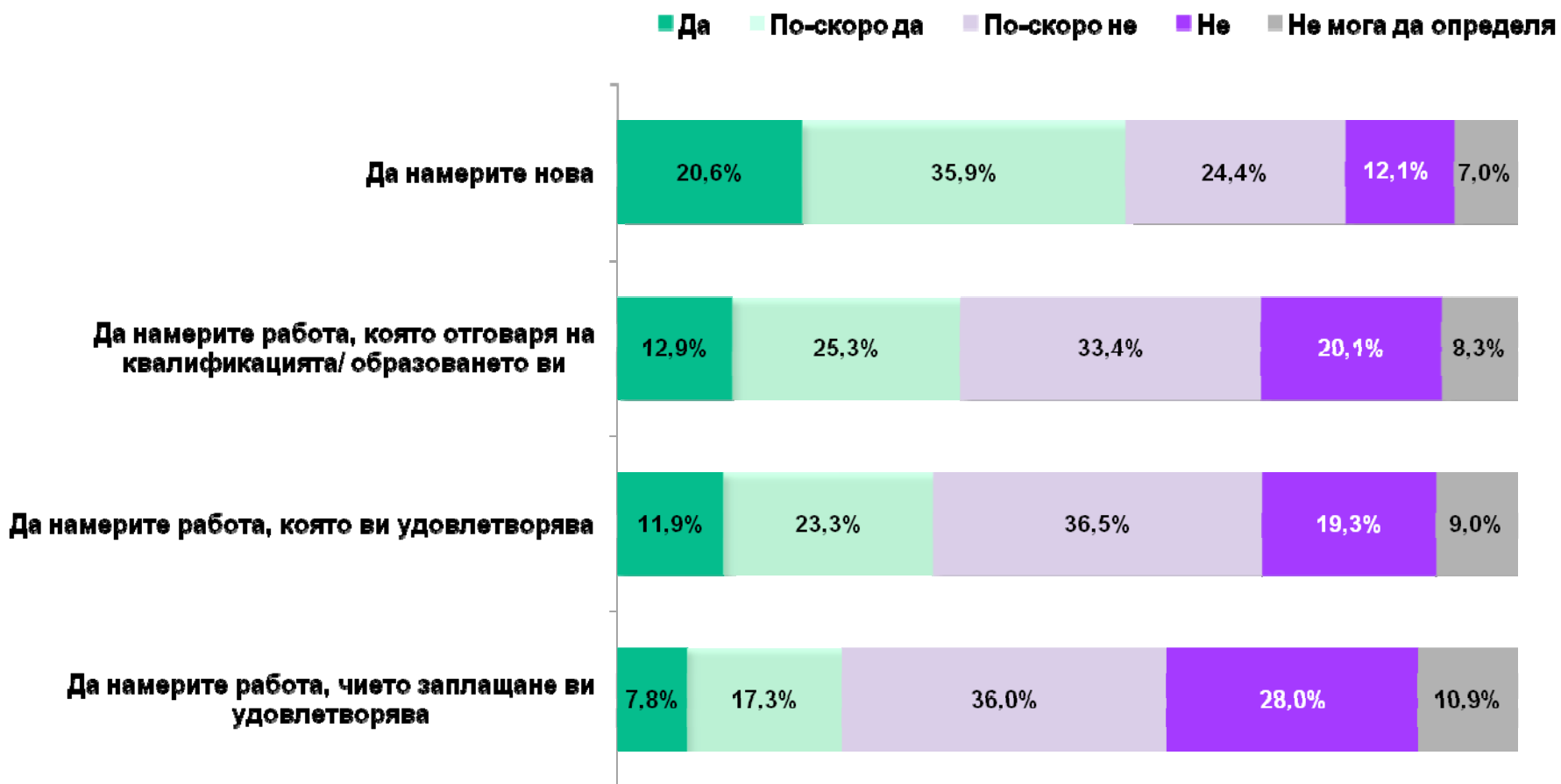
База: Всички респонденти /1 101/

Вие лично, доколко се чувствате застрашен/а или не от:



База: Всички респонденти /1 101/

Мислите ли, че ако загубите работата си ще можете?

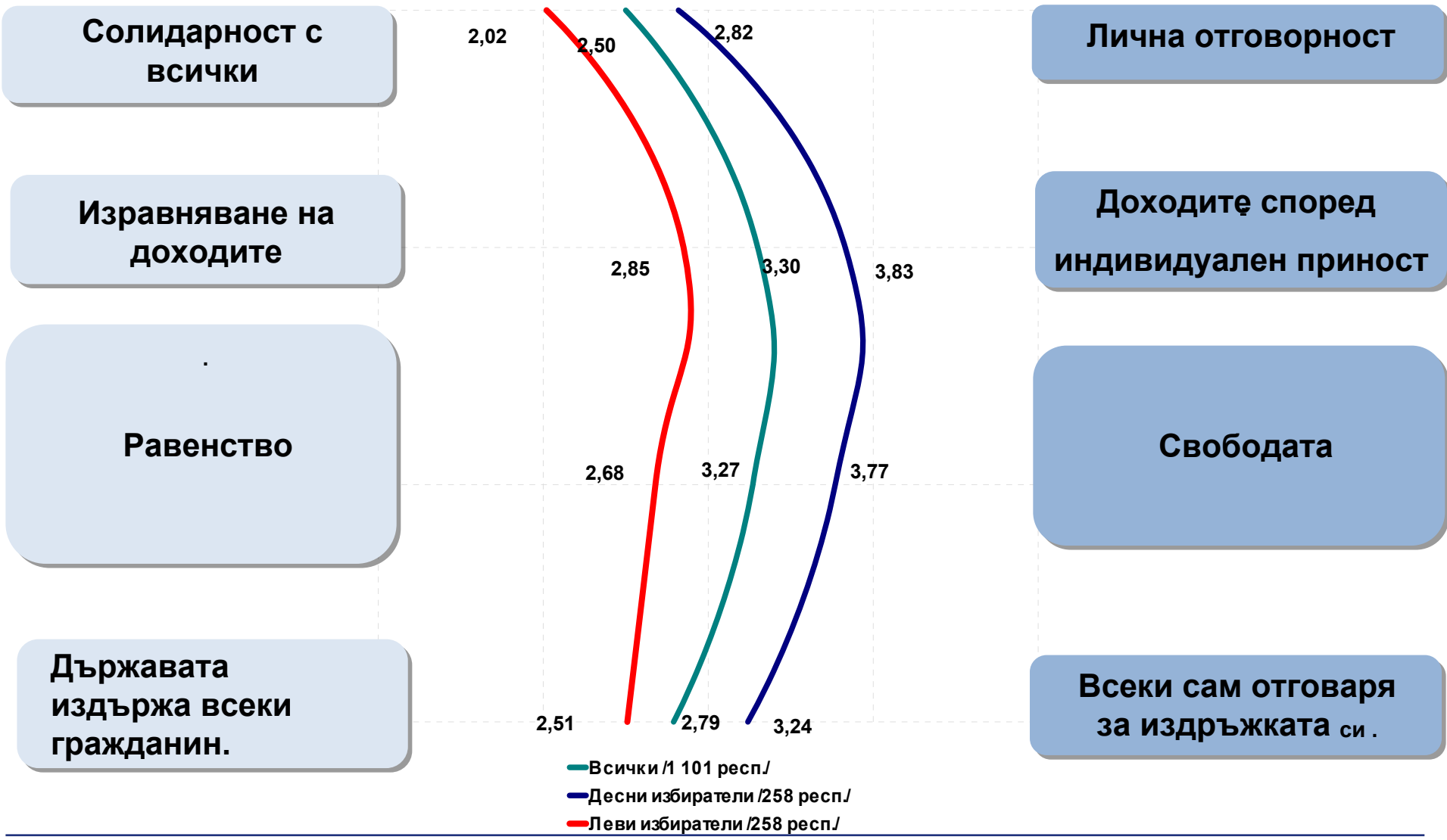
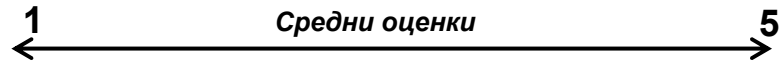


База: Заетите /581/

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

<u>Солидарност с всички</u>	50,6%	28,8%	20,6%	<u>Лична отговорност за проблемите</u>
Изравняване на доходите	28,6%	23,8%	47,5%	Доходите според индивидуален принос
<u>Равенството</u>, никой да не е привилегирован и социално-класовите различия не бива да са големи.	24,7%	33,5%	41,9%	<u>Свободата</u>, всеки човек трябва да живее свободно и да се развива.
Държавата да е отговорна за издръжката на всеки гражданин.	40,8%	30,5%	28,6%	Всеки сам е отговорен за издръжката си

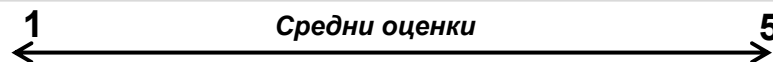
Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?



Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Монополите гарантират заетост и развитие на пазара.	9,0%	22,9%	68,1%	Държавата да не допуска монополи.
Държавата да се намесва на пазара за да има несправедливост.	27,5%	32,8%	39,7%	Държавата трябва да гарантира свободната конкуренция без намеса.
Държавни предприятия за работни места, дори и при ниска ефективност.	32,7%	27,6%	39,6%	Частният бизнес да се развива и открива нови работни места.

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?



Монополите гарантират заетост и развитие на пазара.

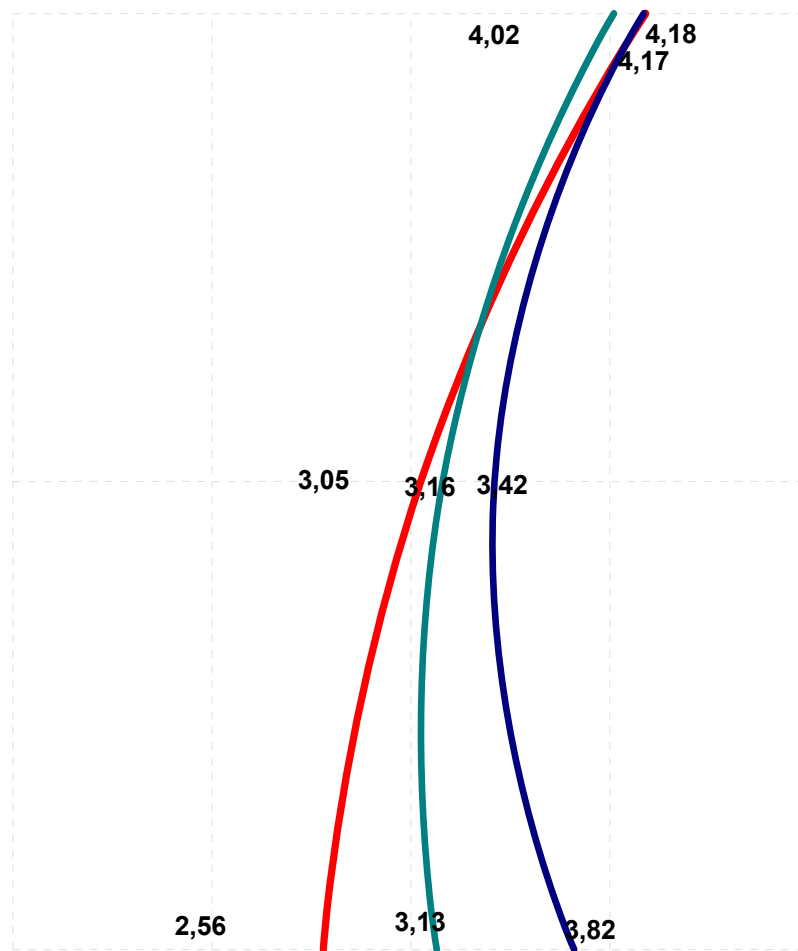
Държавата да не допуска монополи.

Държавна намеса на пазара за да има несправедливост.

Държавата трябва да гарантира свободната конкуренция Но да не се намесва.

Държавни предприятия за работни места, дори и при ниска ефективност

Частният бизнес да се развива и открива нови работни места

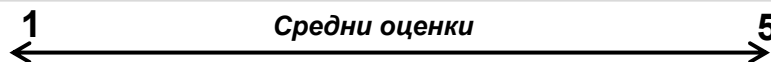


— Всички /1 101 респ./
 — Десни избиратели /258 респ./
 — Леви избиратели /258 респ./

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Държавата да контролира дейността на частните фирми.	45,5%	28,1%	26,4%	Държавата да дава повече свобода на частния бизнес.
Високи данъци на бизнеса, за да има повече средства за образование, здравеопазване и социална политика.	24,8%	32,0%	43,2%	Намаляване данъците на бизнеса, за да стимулира икономиката.
Да се увеличи държавната собственост в индустрията.	35,2%	42,0%	22,7%	Частният бизнес в индустрията.

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?



Приоритет на чуждите инвеститори

Приоритет на българския малък и среден бизнес

Държавата да контролира дейността на частните фирми.

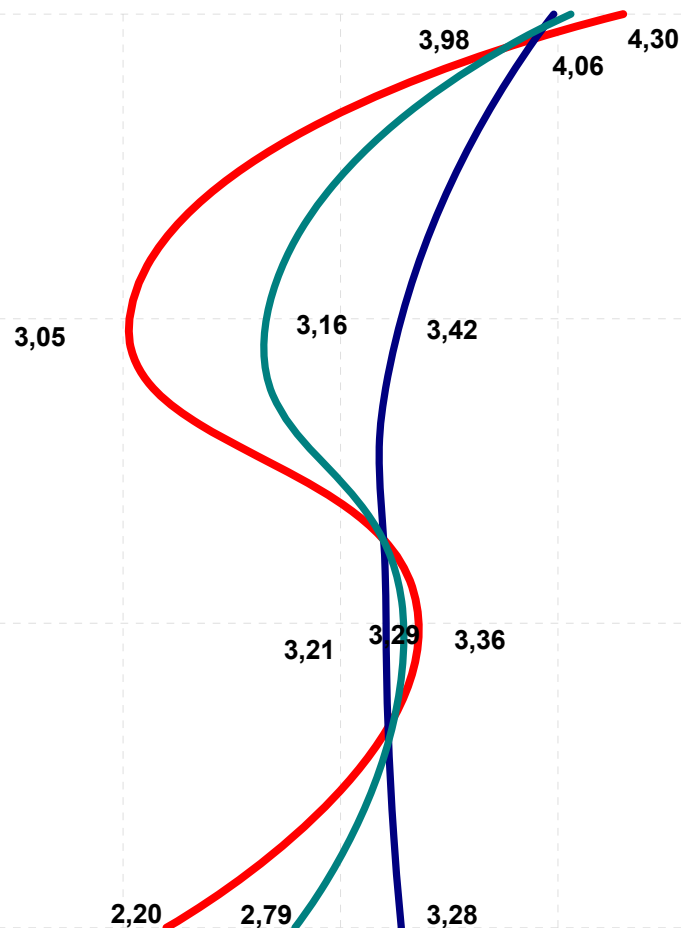
Държавата да дава повече свобода на частния бизнес

Високи данъци за бизнеса са повече социални разходи

Намаляване данъците на бизнеса, за да стимулира икономиката

Да се увеличи държавната собственост в индустрията.

Частният бизнес в индустрията.



— Всички /1 101 респ./
 — Десни избиратели /258 респ./
 — Леви избиратели /258 респ./

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Намаляването на безработицата трябва да е грижа на държавата.	79,4%	14,0%	6,6%	Осигуряването на работа – лична отговорност
Ранно пенсиониране, допълнителна работа след това	53,0%	32,1%	14,8%	Късно пенсиониране
Безработните трябва да приемат всяка работа, която им се предлага или да загубят помощите си за безработица.	51,3%	23,7%	25,1%	Безработните трябва да имат право да откажат работа, ако не я желаят.
Добрата работа е тази, която е сигурна, дори и да не е високо платена.	44,9%	35,6%	19,5%	Добрата работа е високоплатената, дори и да не е сигурна.

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

1 ← Средни оценки → 5

Намаляването на безработицата трябва да е основна грижа на държавата.

Предпочитам да се пенсионирам, а след това ако мога да си търся допълнителна работа.

Безработните трябва да приемат всяка работа, която им се предлага или да загубят помощите си за безработица.

Добрата работа е тази, която е сигурна, дори и да не е високо платена.

Това, което съм научил ми е достатъчно и не виждам необходимост да уча повече.

За мен е важно работата ми да е сигурна и да не се налага да полагам прекомерни или допълнителни усилия.

Искам да работя това, което ми доставя удоволствие, дори и при ниско заплащане.

Всеки сам е отговорен затова да си намери работа.

Предпочитам да работя по-дълго и да се пенсионирам по-късно.

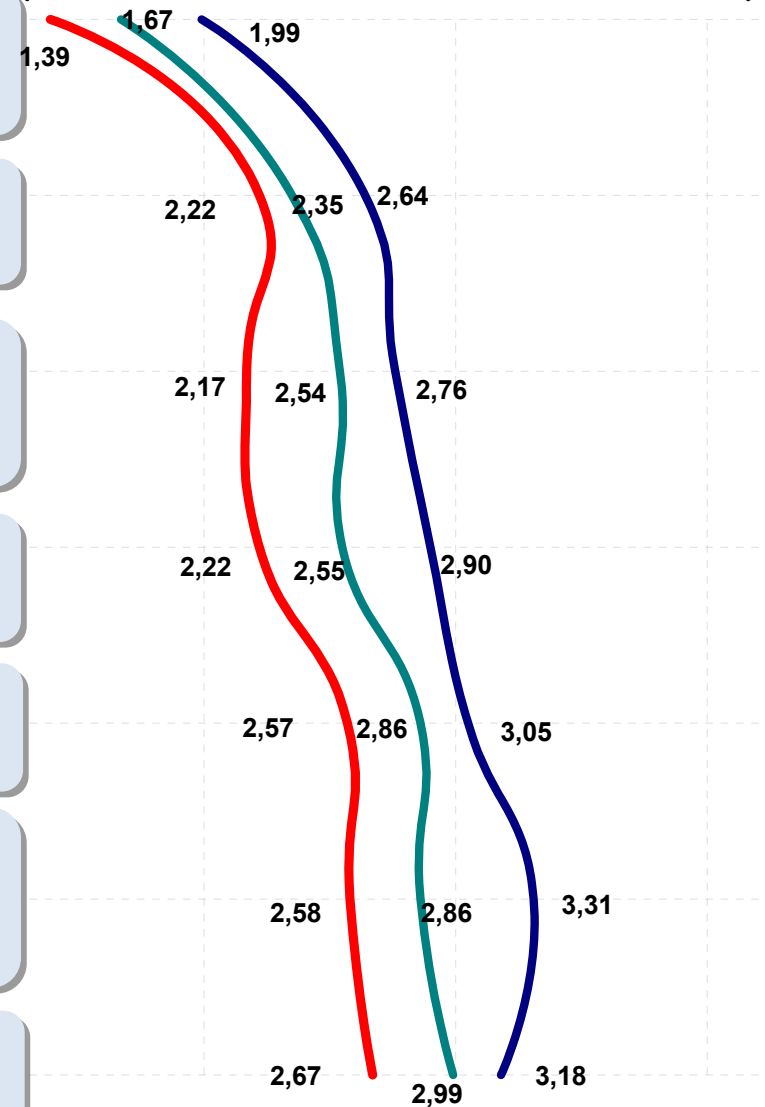
Безработните трябва да имат право да откажат работа, ако не я желаят.

Добрата работа е високоплатената, дори и да не е сигурна.

Нуждая се от повишаване на квалификацията си, усвояване на нови умения и знания.

В работата за мен е важно да мога да израствам и да правя кариера.

Искам да работя за високо заплащане, независимо каква е работата.



— Всички /1 101 респ./

— Десни избиратели /258 респ./

— Леви избиратели /258 респ./

Моля посочете, доколко сте съгласни или не с всяко от следните твърдения?

Парите, за майчинство са недостатъчни.	82,6%	14,3%	3,1%	Майките да не получават високи социални помощи.
Здравеопазването да е безплатно за хората, със здравни осигуровки.	80,5%	13,6%	5,9%	Всеки да заплаща допълнително за здравни услугите, които получава.
Повече средства за образование, здравеопазване и пенсии, дори и при увеличаване на данъците	63,8%	28,1%	8,1%	Ниски данъци, дори това да означава намаляване разходите за образование, здравеопазване и пенсиите.
Пенсиите и социалните помощи преди инвестиции в икономиката и строежи.	53,3%	23,5%	23,2%	Социалните помощи и пенсиите -- резултат от състоянието на икономиката и държавните финанси.
Социалните помощи за оцеляване на цели социални групи от обществото.	29,0%	23,8%	47,2%	Социалните помощи не решават, а задълбочават съществуващите социални проблеми,
Социалното подпомагане - финансови средства на нуждаещите се.	27,4%	35,5%	37,1%	Социалното подпомагане - предоставяне на социални услуги на нуждаещите се.

ОБЩИ НАГЛАСИ КЪМ СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ

- Разбирането на бизнеса и населението за акцентите на социалната политика са идентични. Посочват се еднакви приоритети с почти равни дялове на мненията
 - Заетост и пазар на труда
 - Квалификация и преквалификация
 - Демографската криза - преодоляване на негативните последици
 - Повишаване на доходи, пенсии и социални плащания

- Разминаване има по отношение на конкретните мерки

Бизнесът посочва като необходими мерки - почасовата заетост, неромирано работно време, налягане срока на майчинството. Това дава гъвкавост на бизнеса

Гражданите настояват за увеличаването на всички базисни плащания – заплати, почасови ставки и

- Промените в данъчния и здравноосигулителния модел се подкрепят повече от бизнеса, отколкото от гражданите, които нямат формирано мнение по тях.
- Бизнесът категорично 72% не одобрява промяната на плоския данък
- Общо е разбирането между бизнеса и гражданите , че младежката безработица изисква стимули за бизнеса, отколкото отделни политики

ОСНОВНИ ТАРГЕТИ НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Според бизнеса

- Млади семейства 52,2%
- Хора с увреждания 52,2%
- Учащи 43,5%
- Пенсионери 30,4%
- Майки 24,6%
- Многодетни семейства 24,6%
- Безработни 21,7%
- Бездомни хора 17,4%

Според гражданите

- Безработни 63,2%
- Пенсионери 45,9%
- Млади семейства 42,6%
- Майки 40,9%
- Хора с увреждания 33,0%
- Многодетни семейства 21,9%
- Учащи 13,9%
- Бездомни хора 10,9%

Основните социални мерки според бизнеса трябва да са: насърчаване на заетостта, коачеството на образованието, антикорупция, насърчаване на бизнеса

Основните мерки за растеж в икономиката според бизнеса трябва да са предимно политически : Премахване на политическия натиск, антикорупция, стимули за бизнеса, качество на образованието

ОСНОВЕН ИЗВОД – Социалната политика се мисли през политически мерки, а не чрез финансови

Кои от следните политики, според Вас, трябва да бъдат приоритет на което и да е българско правителство?

Нагласи на бизнеса



Обществени нагласи



База: Всички отговорили /74/

База: Всички респонденти /1 101/

Вие лично, доколко одобрявате или не всяка от следните мерки:

Нагласи на бизнеса

Обществени нагласи

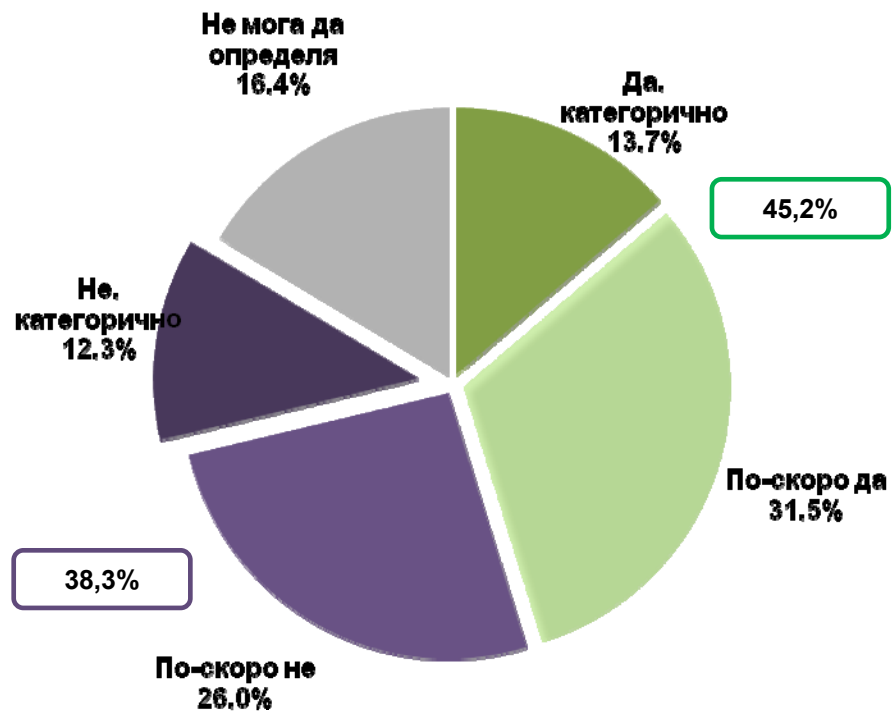
■ Да, категорично одобрявам ■ По-скоро одобрявам

■ Да, категорично одобрявам ■ По-скоро одобрявам



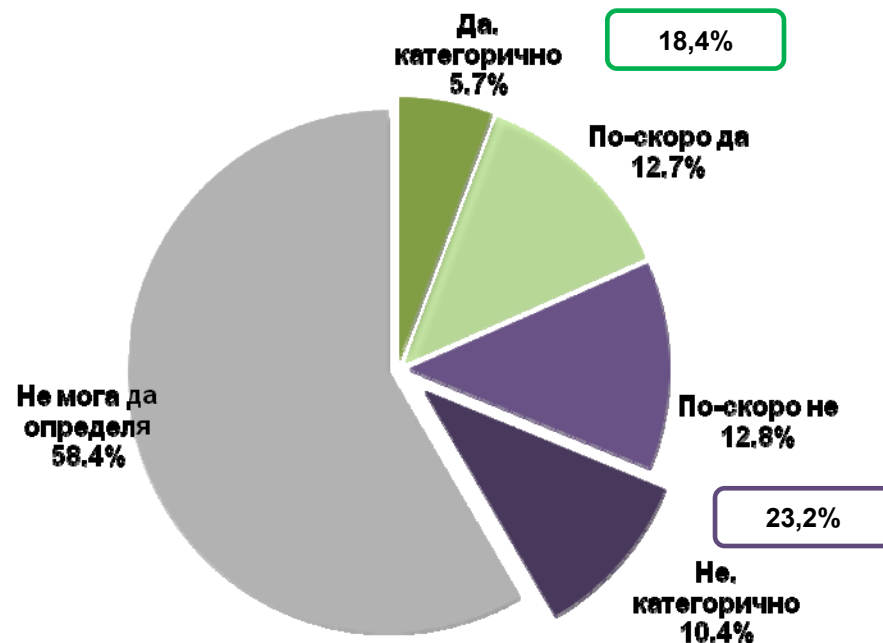
Необходимо ли е или не за България, според Вас, да се въведе СЕМЕЙНО ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ?

Нагласи на бизнеса



База: Всички отговорили /74/

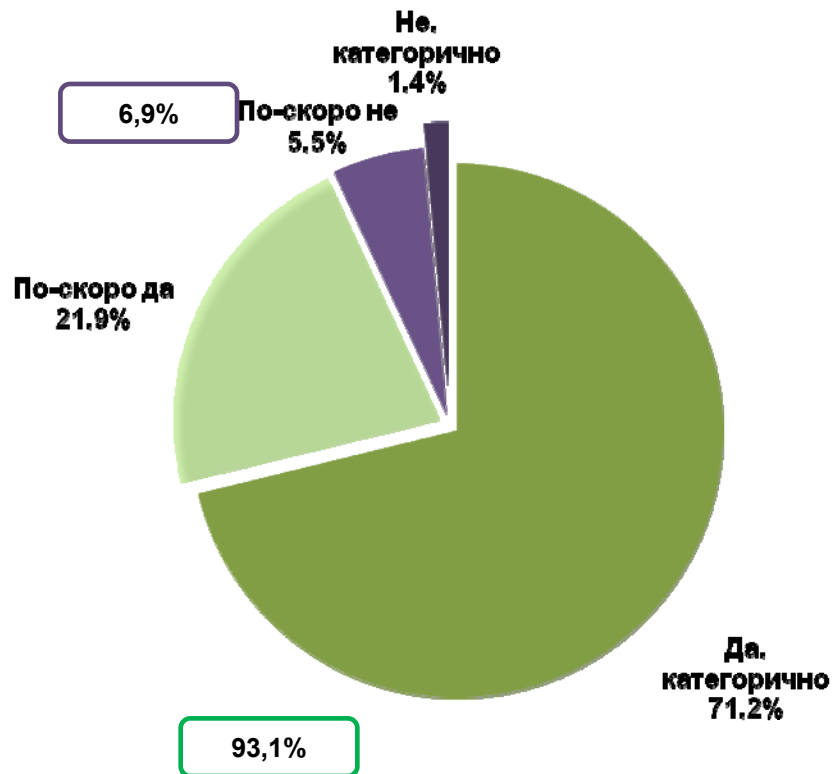
Обществени нагласи /



База: Всички респонденти /1 101/

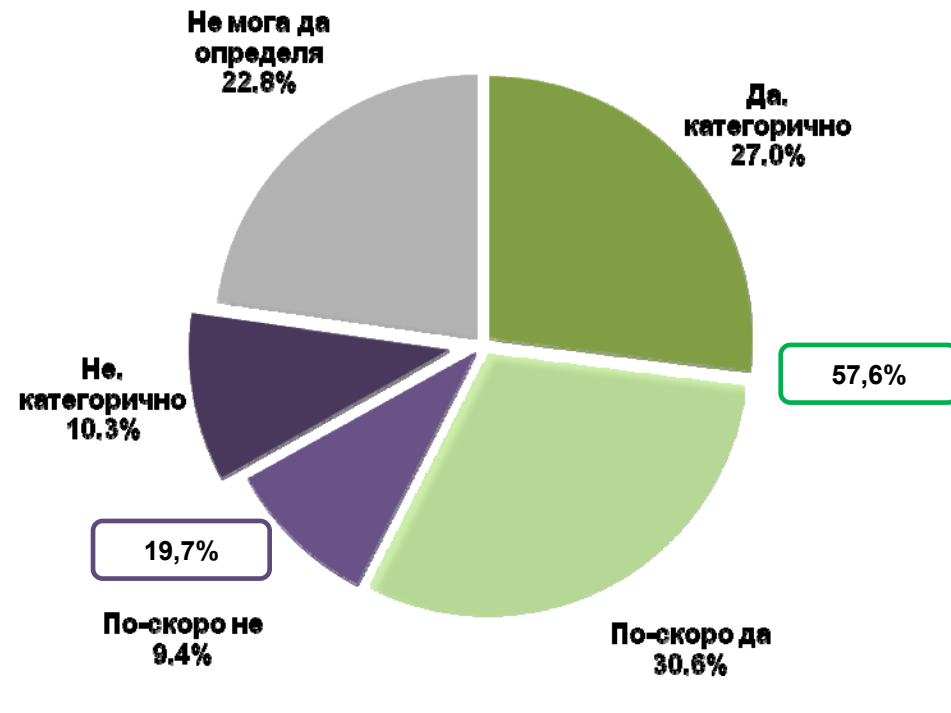
Необходимо ли е или не за България, според Вас, промяна в ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИЯ МОДЕЛ?

Нагласи на бизнеса



База: Всички отговорили /74/

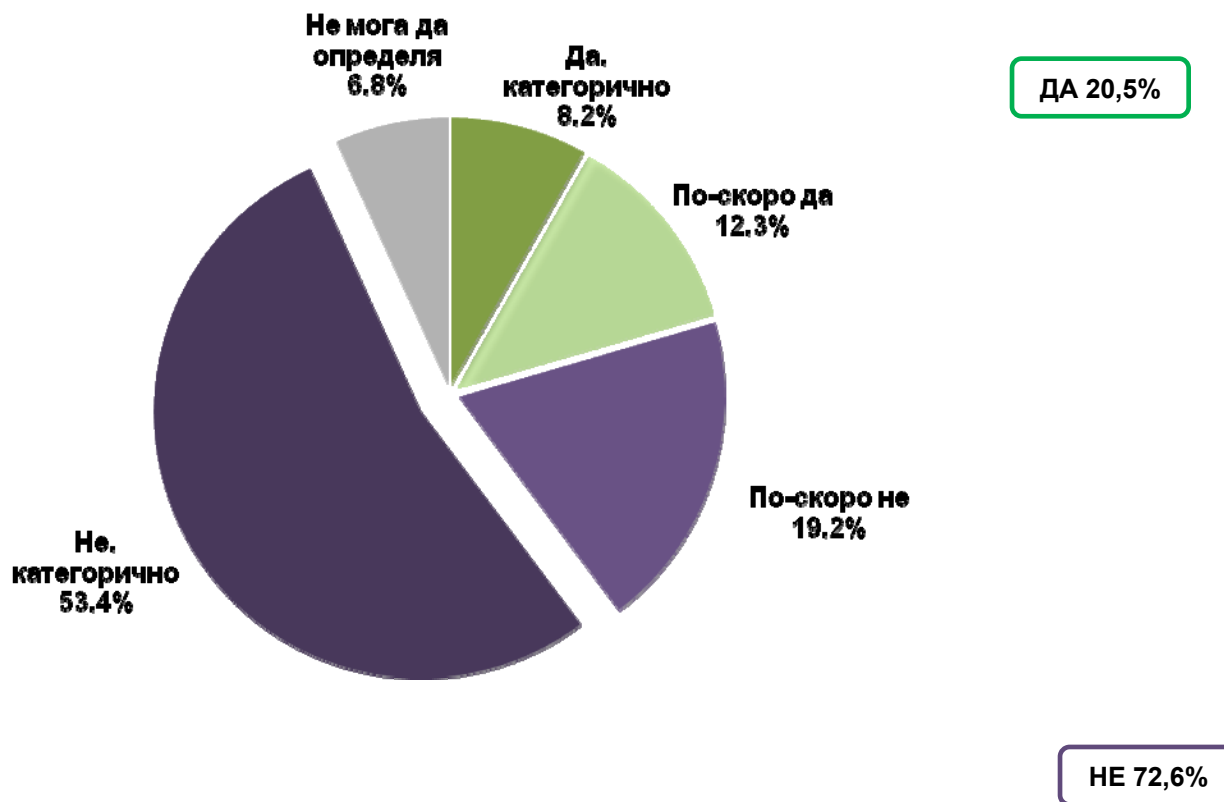
Обществени нагласи



База: Всички респонденти /1 101/

Необходимо ли е или не за България, ОТМЯНА НА ПЛОСКИЯ ДАНЪК И ПРОГРЕСИВНО ОБЛАГАНЕ НА ДОХОДИТЕ?

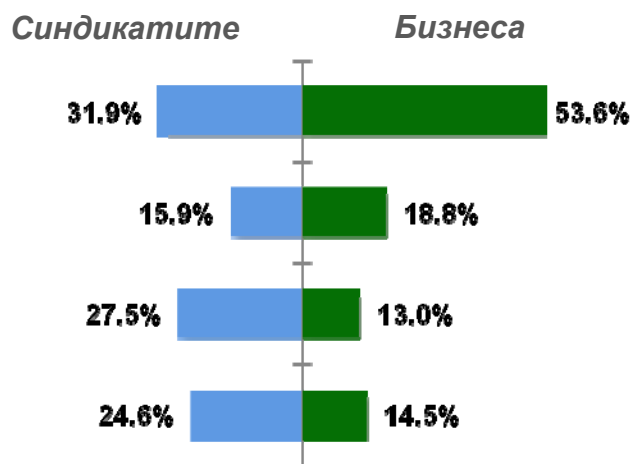
Нагласи на бизнеса



База: Всички отговорили /74/

Нагласи на бизнеса

По отношение на социалната политика на държавата каква трябва да бъде ролята на:



Обществени нагласи

Според Вас, каква трябва да бъде ролята на синдикатите?



Доколко, според Вас, националният съвет за тристранно сътрудничество работи ефективно или не?



База: Всички респонденти /1 101/

База: Всички отговорили /69/

Кои социални групи трябва да бъдат поставени във фокуса на социалната политика, според Вас?

Нагласи на бизнеса



Обществени нагласи



Как, според вас, държавата може да реши проблема с младежката безработица?

Обществени нагласи

Като насърчава и дава стимули на работодателите

39.5%

Чрез насърчаване на младежите - преквалификация и обучения

26.7%

Чрез квота за младежки работни места в държавните предприятия

23.1%

Друго

3.7%

Не мога да определя

7.1%

Нагласи на бизнеса

Като насърчава и дава стимули на работодателите

49.3%

Чрез насърчаване на младежите - преквалификация и обучения

32.9%

Чрез квота за младежки работни места в държавните предприятия

8.2%

Друго

4.1%

Не мога да определя

5.5%

База: Всички респонденти /1 101/

Въпросът е „отворен“.

Посочван е повече от един отговор.



Въпросът е „отворен“.

Посочван е повече от един отговор.



ОСНОВНИ ИЗВОДИ **Качествено проучване**

ЕКСПЕРТИ

➤ **СЛАБОСТИ ПРОПУСКИ ГРЕШКИ НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА ДО СЕГА**

Социалната политика е меко казано доведеното дете на държавата

Ефективната социална политика не е тази, която осигурява издръжка, а която успява да върне хората на пазара на труда.

- Липса на цялостна визия и координация между отделните сфери, които подлежат на реформа – Правят се съсловни реформи. “
- Социалната политика до сега е била инерционна, а не про – активна
- Висока степен на институционална централизация, лоша оценка за работата на администрацията
- Няма единен показател за ефективност,
- Непрецизно таргетиране
- Недостатъчна ефективна, липсва критерий за ефективност, неефективно управление на ресурсите Социалната политика се свързана с разход на средства и непостигане на резултат. Акцентът е не толкова върху злоупотреби със средства, а върху неефективно управление. Политики, които не са достатъчно канализирани към бедните и затова не постигат ефект и резултати.

➤ СЛАБОСТИ ПРОПУСКИ ГРЕШКИ НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА ДО СЕГА

- Отчужденост от системата Значим дял от социално активните хора остават извън системата, за тях сякаш не съществува социална политика. Те остават дистанцирани, незаинтересовани, което е проблем за реализирането на реформите, за усещането за съпричастност и солидарност.
- Социалната политика: води до демобилизация и демотивация за труд. *Негативен ефект, който възпроизвежда проблемите, а не ги решава*
- Злоупотреби със средствата – *като навсякъде където има голям ресурс – ниво държава и ниво реципиенти – майчински и инвалидни*

КРИТЕРИЙ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ да се търси по показателите

1. Включване в пазара на труда, а не осигуряване на издръжка
2. Повишаване на доходите
3. Постъпления в бюджета

ПРЕПОРЪКИ

- Про активна социална политика
- Социалната политика да се осъществява като хоризонтална политика и да има сцеплени с образованието, бизнеса, демографската политика
- Акцент върху подготовка на кадри, които да се по-пригодни за пазара на труда: Образователната система Непрекъснатата квалификация и преквалификация
- Дефиниране на обективни критерии за включване в пазара на труда
- По-добро управление на средствата на базата на точно таргетиране и определяне на рисковите групи - тези, които не могат да се правят сами
- Разходите за социална политика да са във фиксирано съотношение с брутният продукт на страната
- Да се активизират свързаността с бизнеса и да се следват неговите потребности

ДА СЕ РАЗРАБОТВАТ ПОЛИТИКИ В ТРИ ВЪЗМОЖНИ ПОСОКИ ПОСОКИ :

➤ Акцент върху **икономиката** и в частност **безработицата**

„успешната социална политика е резултат от успешно работеща икономика, която трупа пари в бюджета и прави възможна социалната политика.“

-създаване на максимално благоприятни условия за работа на бизнеса,

-обучение и преквалификация на безработните – придобиване на нови умения, професии, квалификации, за да могат адекватно и бързо да си намерят място на пазара на труда.

➤ Акцент върху **рисквите** групи, които действително не могат да се справят сами: хората с увреждания, хората от третата възраст с ниски доходи, трайно безработните.

➤ Акцент не върху дадена сфера, а върху **координацията**. **социалната политика като хоризонтална политика**. *Приоритизирането на една или друга сфера, както и омаловажаването е пагубно.. Взаимно-свързаността на отделните социални сфери не позволява управление „на парче“.*

Начините, по които се работи може да са различни, но целта е една – по-бързото включване на хората, обект на социално подпомагане в пазара на труда.

БОРБАТА С БЕДНОСТТА СЕ ВИЖДА В

➤ Професионалното образование на децата.

. Икономически растеж чрез по-голяма икономическа свобода.

➤ **Намаляване размера на държавните разходи.**

Ограничаване участието на държавата за сметка на по –голяма икономическа свобода по-голяма икономическа свобода, както и фактор за намаляване нивото на корупцията. *„Където има прекалено много чиновници, корупцията винаги процъфтява.“*

➤ Адекватни критерии за измерване на бедността. БГ стандарт за абсолютна и относителна бедност да се следят и двете нива

МЕРКИ

- Държавни програми за заетост за рисковите групи на пазара на труда
- Конкретни програми за квалификация и преквалификация. Поставя се под въпрос и самото естество на тези програми, така че да са резултатни. *„Обучението според мен трябва да бъде непосредствено в самия производствен процес.“*
- Ниско образованите – получаване на квалификация, конкретни умения , а не образование.

- Създаване на благоприятна бизнес среда, условия за инвестиции, за развитие на икономиката.

Администрация, данъчни и осигурителни условия, ефективност в работата на институциите. *„Как работи съдът и администрацията предопределя икономическата активност.“*

- Качествено образование. Отговаря ли образователната система на съвременните реалности и изискванията на пазара на труда, децентрализирана ли е, възможни ли са нови практики.

По отношение на балансиране на пазара на труда, ролята на държавата се вижда в задаването на рамката на качествено образование, а не в опосредяването на отношенията икономика - човешки ресурси.

- *„Институции - съд - бизнес среда - образование - администрация и чак на последно място идва социалният елемент. ... А в България социалният елемент се превърна в началото и чак тогава тръгва да търси да оправя средата.“*

Ние нямаме проблем с младежката безработица, ние имаме проблем с общата безработица, просто няма работа в страната. Ако има работа в страната, ще и младежите ще си намерят.“

- Започва през реформата в образователната система.
- Продължава през нови законодателство за преодоляване консервативността на образователната системат
- Създава механизми за единодействие между бизнес и държава.
- Държавата да въведе система за професионално обучение и квалификация.
 - осигуряване на стажове
 - система за отпускане на стипендии
- Основен партньор е бизнесът

„Бизнесът не може да няма грижа за човешките ресурси, за които основни инвестиции е имала държавата.“

- Социално непопулярна Основна бариера пред реализирането на пенсионната реформа - липсата на приемственост между отделните правителства, липса на обща визия за бъдещето на пенсионната система, което спира реалната ѝ реализация.
- Пенсионната реформа да се разглежда като процес. И необходимост от по-дълъг период за реализиране на промените.
 - Прозрачност на осигурителната система - яснота при какъв размер на вноските и за какъв период, какъв е размерът на очакваната пенсия.
 - Предоставяне на избор при вида на пенсионното осигуряване. Повече възможности и форми на пенсионно осигуряване.
 - Въвеждане на частно пенсионно осигуряване. Държавното пенсионно осигуряване да бъде само базисна основа. Идеята се основава на разбирането, че където има конкуренция ефектът е по-добър. Конкуренция и в пенсионното, и в здравното осигуряване. *„Държавният монопол в здравното осигуряване и в пенсионното осигуряване е катастрофален.“*
 - Избор между внасяне на осигуровки в държавата или в частно дружество.
- Повишаване на мотивацията за внасяне на социални осигуровки и борба срещу укриването им.
- Ангажиране и включване на хората в пенсионната политика: да бъдат насърчавани и образовани по посока на това да се грижат за старините си.
- Премахване тавана на пенсиите

- Темата за майчинството се вижда като стимулиране на раждаемостта и демографската политика.
- Законодателството се приема като изключително щедро, особено по отношение продължителността на майчинството.
- Държавната политика се оценява като успешна по отношение на излизане на светло доходите на бъдещите майки.

МЕРКИТЕ

- По-добре платено майчинство, по-кратко.
- Политиката за майчинството трябва да оставя избор. Всяка жена в майчинство сама следва да прецени кога да се върне на работа и какви ще са последиците от това.
- От дълъг период на майчинство, към създаване на предпоставки за по-бързо връщане майките на пазара на труда. Дългият период не увеличава раждаемостта, създава предпоставки за злоупотреби
- Семейно подходящо облагане като средство за стимулиране на раждаемостта да се обсъжда
- Държавата да предоставя услуги, а не минимален доход - детски заведения и други услуги. По-високите доходи на майките – по вече данъци

Приема се, че идеята не е лоша, но има принципни възражения:

ВЪЗРАЖЕНИЯ

- Има твърде много фискални рискове, без да има толкова големи ползи
- Сегашната данъчна система работи сравнително добре . Проблемът не се вижда в подоходното облагане. 10% данък се оценява като сравнително нисък и това поставя под въпрос смисъла от въвеждане на семейно подоходно облагане. *„Ако имахме нива на облагане 30-40% си заслужава дебат, но сега при 10%, не си заслужава“.*
- Проблемът се вижда в осигуровките, а оценката е, че там се изисква друга реформа - пенсионна и здравна
- Административни трудности – изисква се да се смени цялата система на администриране, подаване на по-сложни данъчни декларации
- Възможности за злоупотреби - появата на измами и фиктивни домакинства
- Мярката би имала смисъл когато има минимален необлагаем минимум или когато има подоходна скала. В България няма нито едното.

Разбира се не толкова социални помощи, колкото подкрепа, създаване на необходимите условия.

- Деинституционализация - закриване на социалните домове в сегашния им вид.
- Премахване сегрегацията по отношение на деца с увреждания, на изоставени деца, на възрастни хора.
 - Социално включване
 - Общностни центрове
 - Предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги в домовете на възрастни хора, хора с увреждания, хора, които сами не могат да се грижат за себе си.
- Мястото и ролята на държавата се вижда в обучение на обществото към толерантност и солидарност. Акцент върху това как да се възприема различието
- Акцент върху образованието
- Политиката да се води на две нива - национална и регионална политика за социално включване
 - Национална: политиката трябва да е адекватна за всички и това да включва малцинствата.
 - Регионална: на ниво общини - инструменти за решаване на конкретни проблеми (например жилищни въпроси)

Социалната политика в България е „защита” на социални придобивки от миналото. Нямаше сериозен дебат и анализ „на чисто” – т.е. забравяйки миналото, да се търсят работещи и ефективни програми за социално подпомагане и включване.

- Концепцията за дясна социална политика не е била добре дефинирана до сега
- В България е размита разликата. Леви правителства провеждат десни мерки и обратно. Проблемът е , че няма ефективна социална политика
 - Съществува собствен модел на социална политика в България, изработен в периода на преход в България, силно зависим от външни фактори и вътрешни ограничения*
- Дясната социална политика е премерена и се стреми към разум по отношение на харчовете и резултатите. *В социална система за хората с увреждания има големи харчове, но по начин, по който хората поемат живота си в свои ръце.*
- Дясната социална политика създава икономически растеж, дори и с цената на реформи, които да стабилизират системите- пенсионна, здравна, образователна, енергетика,
- Дясната социална политика означава гарантиране на стабилност
- Поставя фокус върху работещите

ОЧАКВАН ЕФЕКТ ОТ ДЯСНАТА СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

- Дава възможност за повече социална мобилност, но не намалява неравенствата,
- Създава стимули за активно търсене на работа, но не позволява социалните плащания да заместват доходите от труд
- Повишава мотивацията за самоучастие на хората в социалните системи чрез повече избор без да увеличава приходите от данъци и осигуровки
- Намалява бюджетните разходи, чрез по-прецизно фокусиране политиките, но не разширява социалните мрежи за подпомагане
- Намалява бюрокрацията и централното администриране,
- Увеличава професионалната квалификация на образованите и квалифицираните, които могат да създадат повече възможности.